

**SUDJELOVANJE
GRAĐANA U PROCESIMA
ODLUČIVANJA I
ZAGOVARANJE
NJIHOVIH INTERESA**

SADRŽAJ PREDAVANJA

- × Sudjelovanje građana
- × Procesi u razvoju komunikacije
- × Alati komunikacije
- × Javno zagovaranje
- × Proces javnog zagovaranja

SUDJELOVANJE GRAĐANA

- ✘ Svaki proces putem kojeg građani utječu na javne odluke koje utječu na njihov život i život drugih građana
- ✘ Aktivan i dvosmjernan proces koji omogućava utjecaj i promjene

*Kodeks savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata
(Vlada RH, NN 140/09)*

STAV

Sudjelovanje građana u odlučivanju, te uvažavanje njihovih interesa i potreba, osnova su i smisao lokalne samouprave.

PROJEKT “LOTUS”

ISTRAŽIVAČKI IZVJEŠTAJ

LOTUS

-

Lokalna odgovorna i transparentna uprava i samouprava

Od 100 (19%) gradova i općina s više od 5 bodova, njih svega osam ostvarilo je rezultat od 7,5 ili više, dakle mogu se smatrati izrazito transparentnima, za što će biti i nagrađeni - Rijeka, Opatija, Kutina, Osijek, Karlovac, Čakovec, Crikvenica i Viškovo. Smatramo kako upravo ovi gradovi i općine trebaju služiti kao primjer otvorenosti i transparentnosti drugima slične veličine, a pogotovo kada je riječ o općini Viškovo, koja pokazuje da se i općine mogu, ako to žele, natjecati s velikim gradovima u transparentnosti.

1. Rijeka – 8,8;
2. Opatija – 8,5;
3. Kutina – 8,4;
4. Osijek – 8,2;
5. Karlovac – 8,0;
6. Čakovec – 7,7;
7. Crikvenica – 7,6;
8. Viškovo – 7,5;
9. Grad Zagreb, Rovinj – 7,4;
10. Sisak – 7,3; ...

CILJEVI

- ✘ Izgradnja međusobnog povjerenja između lokalne vlasti i građana
- ✘ Izgradnja razumijevanja među službenicima gradske uprave o njihovoj ulozi u pružanju javnih usluga
- ✘ Stvaranje okruženja za uspostavu civilnog društva

3 sektora modernog društva:

- *Javni sektor*
- *Poslovni sektor*
- *Civilno društvo*

PREDNOSTI

- ✘ Jača samopouzdanje i osjećaj “moći” među građanima
- ✘ Omogućava učinkovitije određivanje lokalnih prioriteta i potreba
- ✘ Gradi građansku kulturu
- ✘ Pruža okvir za zaštitu prava i odgovornosti
- ✘ Utječe na pravilniju raspodjelu resursa i investicija

SLABOSTI

- ✘ Teško postizanje dogovora – konsenzusa
- ✘ Vremenska ograničenja
- ✘ Nedostatak informacija
- ✘ Složenost problema

PREPREKE

× Otpor uprave

- strah od novih informacija
- dodatni poslovi

× Politički otpor

× Nedostatak resursa

- kadrovi
- informatička tehnologija
- adekvatna sredstva

KORISTI

- ✘ Za javni sektor
- ✘ Za civilni sektor
- ✘ Za poslovni sektor
- ✘ Za zajednicu

PROCESI U RAZVOJU KOMUNIKACIJE

- ✘ Informiranost (jednosmjerno)
- ✘ Komunikacija (dvosmjerno)
- ✘ Suradnja i partnerstvo (zajedničke aktivnosti)

ALATI INFORMIRANJA

- × Otvoreno zasjedanje vijeća
- × Informacijski panoi
- × Gradska web stranica
- × Gradski informativni vodič
- × Automatske telefonske informacije
- × Info centri
- × Info Internet kiosci
- × Brošure/bilteni/letci (Proračun u malom)
- × Mediji
- × ...

Izvori informiranja vijećnika (1)

× Lokalni mediji:

- Slab interes za lokalne medije,
- Gradski vijećnici više koriste lokalni medij.

× Internet:

- 70 % vijećnika ne koristi internet za informiranje.

× Sastanci političkih stranaka:

- Visoko korišteni oblik informiranja, politički stavovi o glasanju

Izvori informiranja vijećnika (2)

× **Drugi vijećnici:**

- Korisni izvori informiranja ali manje od sastanaka političke stranke.

× **Članovi obitelji i suradnici na radnom mjestu:**

- Bez utjecaja.

× **Radni materijali za sjednice vijeća:**

- Visoka razina korisnosti,
- Osrednja ocjena kvalitete stručnih službi.

Procjena utjecaja na odlučivanje i upravljanje u lokalnoj zajednici (Anketno istraživanje općinskih i gradskih vijećnika – 600 ispitanika, Urban Institute, FPZG, USAID)

ALATI KOMUNIKACIJE

- ✘ Ispitivanje javnog mišljenja – anketa
- ✘ Sastanak građana s vijećnicima
- ✘ Mjesni zbor građana
- ✘ Javna rasprava (zakonska obveza vezana uz postupak donošenja prostornih planova)
- ✘ Javna tribina (primjer Grada Crikvenice – javna tribina u postupku donošenja gradskog proračuna)
- ✘ Rasprava po tematskim grupama
- ✘ ...

ALATI PARTNERSTVA

- × Gradski festivali
- × Programi lokalnog partnerstva
- × Pristup javnim prostorima
- × Povelja s nevladinim organizacijama
- × ...

JAVNO ZAGOVARANJE

- ✘ Proces djelovanja koji koristi instrumente demokracije za otvaranje novih prostora, novih politika, zakona i dr. (razgovori, skupovi, pregovori, građanska neposlušnost)
- ✘ Akcija usmjerena promjeni politika, pozicija ili programa unutar bilo kojeg tipa institucije (gradsko vijeće, ministarstvo i dr.)
- ✘ Sredstvo utjecaja ili moć riječi koja mijenja ideje

KOMPONENTE

- ✘ **Mobilizacija** – poticanje drugih da govore o nekom problemu
- ✘ **Povećanje kompetentnosti** – osnaživanje drugih u njihovim naporima da se izraze ili da ih drugi čuju – uvažavaju
- ✘ **Zastupanje** – govorenje u svoje ime i u ime drugih

ELEMENTI

- ✘ Cilj zagovaranja
- ✘ Ciljana publika
- ✘ Podaci koji se koriste
- ✘ Poruka zagovaranja

CILJ ZAGOVARANJA

Cilj mora biti jasan i odrediv i odgovarati na sljedeća pitanja:

- × **Što** želite promijeniti ?
- × **Tko** će donijeti promjene?
- × **Koliko** promjena?
- × **Kada** nešto promijeniti?

CILJANA PUBLIKA

- × Kolege iz vijeća
- × Grado/načelnik i/ili zamjenici grado/načelnika
- × Političke stranke
- × Vlast opozicija
- × Nevladine udruge i građani
- × Saborski zastupnici
- × Mediji

PODACI

- ✘ Argumentirani podaci
- ✘ Statistički podaci
- ✘ Grafike
- ✘ Pregledni podaci

STVARANJE PORUKE

- ✘ Poruka mora biti kratka i jasna
- ✘ Uvjerljiva da bi zainteresirala i političare u vijeću i javnost uopće
- ✘ Različite poruke djeluju na različitu publiku

DINAMIKA

1. **faza** – prepoznavanje problema kojeg treba razriješiti
2. **faza** – predlaganje kako razriješiti problem da bude ekonomski najprihvatljiviji, odnosno da bude u općem interesu
3. **faza** – izgrađivanje odnosa s onim osobama koje imaju utjecaj na donosiocce odluka
4. **faza** – postizanje političkog konsenzusa i izgradnja političke volje za djelovanjem
5. **faza** – evaluacija (ne)ostvarenog i analiza ishoda

IZBJEGAVATI

× Pokroviteljski nastup

“Naravno da znam što je najbolje za Vas!”

× Autorski odnos

“Ovo je moja ideja, dakle mora biti ispravna!”

× Spasilačka misija

“Oni na to ne pristaju, ali ja ću vam pomoći!””

IZAZOVI

- ✘ Nedostatak građanske kulture i participacije
- ✘ Nedovoljna svijest i educiranost građana o mogućnostima sudjelovanja u javnim raspravama
- ✘ Nedostatak financijskih resursa
- ✘ Otpor lokalnog vodstva
- ✘ Nedovoljan pristup informacijama
- ✘ Nedostatak aktivnih udruga i organizacija civilnog društva
- ✘ ...

KAKO S IZAZOVIMA?

- ✘ Obuka građana
- ✘ Javne kampanje
- ✘ Komunikacijske strategije

ZANIMLJIVA DEFINICIJA

“KOMUNIKACIJA JE NEŠTO TAKO JEDNOSTAVNO, A U ISTO VRIJEME TAKO SLOŽENO, DA JE NEMOGUĆE DEFINIRATI JU JEDNOSTAVNIM RIJEČIMA.”

T.S. Mathews u knjizi “Vodstvo” Elwood Chapman i Sharon Lund O’Neil (Sveučilište Houston)